

2019-12-12

2231-2018/19

Trafikutskottets delegationsresa till Tyskland, Schweiz och Frankrike den 7–11 oktober 2019

Resans syfte

Trafikutskottet beslutade den 2 maj 2019 att genomföra en delegationsresa till Tyskland, Schweiz och Frankrike oktober 2019 (prt.2018/19:34). Med resan ville utskottet närmare studera aktuella frågor inom hållbara och intelligenta transportsystem, liksom gränsöverskridande transporter. Med resan önskade utskottet även få ta del av arbete som sker när det gäller elektrifiering och automatisering av fordon, järnvägens punktlighet, höghastighetsjärnvägar (bl.a. finansieringsaspekter), hållbara transporter i städer samt utvecklingen på luftfartsområdet. Ur detta perspektiv bedömde utskottet att det är angeläget att delegationens ledamöter ges tillfälle att inhämta information från och diskutera med myndigheter, företag, organisationer och övriga relevanta aktörer om utvecklingen inom dessa områden.

Delegationens sammantagna bedömning är att resan till Tyskland, Schweiz och Frankrike uppfyllde syftet.

Redogörelse för resan

Tyskland

Stuttgart

Resan syftade bl.a. till att ta del av arbete som sker när det gäller hållbara transporter, elektrifiering och automatisering av fordon. Delegationen inledde sitt besök på Daimler AG, där man först fick delegationen en presentation av Mercedes-Benz-museet och en inblick i den utveckling som har skett av bilarna som en gång uppfanns av Carl Benz 1886. Därefter informerades delegationen om Daimlers arbete med automatiserade fordon och därtill relaterade frågor såsom krav på infrastruktur och internet. Daimlers svenska VD Ola Källenius berättade om Daimlers arbete med elektrifiering och företagets ambition om att bl.a. hela Mercedes-Benz personbilsutbud ska vara CO₂-neutralt 2039.

Delegationen ville även att ta del av arbetet i Tyskland med höghastighetsjärnväg och utvecklingen av infrastrukturen runtomkring. Mot den bakgrunden gjorde delegationen ett besök på Stuttgart21 som är det största utbyggnadsprojektet inom den offentliga transporten i Baden-Württemberg sedan 1800-talet och ett av de största pågående projekten i Europa. Järnvägsprojektet Stuttgart-Ulm under

ledning av Deutsche Bahn handlar huvudsakligen om dels att uppgradera järnvägsinfrastrukturen och dess knytpunkter i Stuttgart, dels om att skapa en ny höghastighetsförbindelse mellan Ulm och Stuttgart. I projektet kommer 57 km nya järnvägar och tre nya järnvägsstationer att skapas. Centralstationen i Stuttgart ska också utvecklas från en slutstation till en genomfartsstation. Delegationen fick vidare ta del av att projektet sedan byggstarten 2010 har försenats pga. omfattande demonstrationer.

Därefter fick delegationen möjlighet att möta delstatsparlamentariker från Baden-Württembergs Landtag (delstatsparlamentet). Delegationen och Landtag utbytte erfarenheter om bl.a. omställningen till en hållbar transportsektor och finansiering av transportinfrastruktur och höghastighetsjärnvägen.

För att öka delegationens förståelse för Tyskland gavs även en briefing av ambassadören om det inrikes politiska läget i landet.

Freiburg

Tisdagen den 8 oktober reste delegationen via Interrail med tåg från Stuttgart till Freiburg för möten och information med representanter för staden om arbetet med hållbara transporter i städer. Delegationen fick bl.a. ta del av arbetet med att öka andelen cyklisterna genom bl.a. satsningar på cykelinfrastruktur och reglering av hastigheter på vägarna. Delegationen fick även information om hur trafikplaneringen i Freiburg succesivt har integrerats med bebyggelseplaneringen och om det systemet 'Parc and ride' som används i staden. Vidare informerades om hur staden arbetar med att främja bilpooler. Mot bakgrund av Freiburgs geografiska läge, nära Frankrike, Italien och Schweiz, fick delegationen även ta del av hur den gränsöverskridande trafiken ser ut. För att få en ökad förståelse för satsningarna på cykelinfrastruktur fick delegationen även möjlighet att göra en rundtur på cykel genom Freiburg som har en bilfri stadskärna.

Från Freiburg åkte delegationen vidare med tåg till Schweiz och Bern.

Schweiz

Besöket i Bern syftade till att bl.a. studera järnvägen i Schweiz. Delegationen inledde därför med ett besök på SBB som planerar, driver och underhåller järnvägsnätet i Schweiz. Från att ha varit en statlig myndighet blev SBB 1999 ett aktiebolag, till 100 procent ägt av schweiziska staten. Mot bakgrund av att Schweiz inte är med i EU har landet kunnat utforma och organisera järnvägssektorn på annat sätt än många länder i EU. Delegationen fick vid besöket ta del av hur stor och viktig den gränsöverskridande trafiken är för Schweiz och att det är det mest använda järnvägsnätet i Europa, vilket ställer stora krav på att inte importera förseningar från andra länder. Vidare informerades delegationen om bl.a. användningen av dubbelspår, satsningar på järnvägsunderhåll och biljettsystem.

Trots en pågående valrörelse fick delegationen möjlighet att fortsätta diskussionen om bl.a. satsningar på järnvägens infrastruktur med ledamöter från Schweiz parlament. Delegationen träffade därefter representanter från Transport-, miljö-, energi-, och kommunikationsdepartementet där utskottet tog del av arbete med mobilitet som en tjänst, ERTMS och finansiering av transportinfrastruktur.

Delegationen besökte även branschföreningen VöV/ch-direct för att öka delegationens kunskaper om bl.a. användningen av kollektivtrafiken i Schweiz, finansieringen av denna, liksom om biljettsystemet.

Frankrike

Paris

Delegationen åkte tåg från Bern till Paris. Besöket inleddes med en briefing på ambassaden om det politiska läget i Frankrike. Därefter begav sig delegationen till RATP och fick information om Paris nyaste tunnelbanelinje (linje 14) som är helt förarlös. Delegationen informerades därefter om Europas största urbana infrastrukturprojekt hittills, Grand Paris. Projektet består av en omfattande utbyggnad av tåg- och tunnelbanetraffiken, vilket i sin tur väntas möjliggöra uppförandet av nya stadsområden längs med det utbyggda järnvägsnätet. Flaggskeppsprojektet är Grand Paris Express, en drygt 200 km lång järnväg med 68 nya stationer som fångar in förorterna runt Paris.

Delegationen träffade även företrädare för Miljö- och transportministeriets direktorat för finansiering av infrastruktur respektive utsläppsfrågor. Frågor som berördes var bl.a. investeringar i järnvägen och arbete med hållbara transporter i städer samt den nya lag om mobilitet som för närvarande bereds i Frankrike. I lagen behandlas bl.a. frågor om alternativ till bilresor, tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning, tidtabeller och elskotrar.

Toulouse

Resan syftade även till att ta del av utvecklingen på luftfartsområdet. Delegationen åkte därför tåg (TGV) från Paris till Toulouse för att besöka flygplanstillverkaren Airbus. Delegationen fick bl.a. ta del av utvecklingen när det gäller möjligheten att reducera luftfartens koldioxidutsläpp. Bland annat diskuterades införandet av elflyg för kommersiellt bruk, hybridlösningar, ny teknik för mer bränslesnåla motorer och alternativa bränsleslag. Airbus redogjorde även för möjligheten att använda sig av koldioxidpumpar som drar ut koldioxid ur luften. Vidare fördes en diskussion om användandet av ekonomiska incitament för att styra mot en hållbar luftfart.

Delegationen träffade även Toulouse vice borgmästare och fick då information om det pågående arbetet med att skapa en hållbar stadsmiljö och utvecklingen av bl.a. cykelbanor och bilpooler.

BILAGA 1

Trafikutskottets delegation

Jens Holm (V), ordförande och delegationsledare

Anders Åkesson (C), förste vice ordförande och delegationsledare

Jessika Roswall (M)

Jasenko Omanovic (S)

Jimmy Ståhl (SD)

Johan Büser (S)

Patrik Jönsson (SD)

Emma Berginger (MP)

Helena Antoni (M)

Från trafikutskottets kansli deltog två tjänstemän.

BILAGA 2

Program för trafikutskottets delegationsresa till Tyskland, Schweiz och Frankrike

Måndag 7 oktober

- 08.23 Avfärd med pendeltåg S1 till Daimler
- 09.00-10.30 Guidning på Mercedes-Benz-museet
- 10.45-12.00 Möte på Daimler
- 12.00-12.30 Diskussionsrunda
- 12.30-13.00 Gemensam lunch på inbjudan av Daimler
- 13.41-13.50 Transport med pendeltåg S1
- 14.00-15.30 Visning av Stuttgart21
- 15.30 Promenad till Baden-Württembergs Landtag
- 16.00-17.00 Möte med delstatsparlamentariker från Baden-Württembergs
Landtag
- 19.15-21.30 Ambassadbriefing och gemensam middag

Tisdag 8 oktober

- 07.59 Avfärd med tåg från Stuttgart Hbf
- 10.02 Ankomst Freiburg Hbf
- 10.30 Promenad från tågstationen till Rathaus im Stühlinger
- 11.00-12.15 Möte med Freiburg stad
- 12.30-14.00 Lunch på inbjudan av byggborgmästare Prof. Dr. Martin Haag
- 14.15-16.15 Cykeltur genom Freiburg Green City
- 16.45-18.00 Möte med Freiburg stad
- 19.02 Tåg från Freiburg Hbf mot Bern

Onsdag 9 oktober

- 08.13 Avfärd med regionalståg S3 till SBB i Wankdorf
- 08.30 Möte på SBB:s huvudkontor

- 11.00 Rundvisning och möte samt lunch med parlamentariker i parlamentet
- 14.00 Möte på transport-, miljö, energi och kommunikationsdepartementet
- 16.00 Möte på VöV/ch-direct
- 18.00 Mottagning på svenska residenset

Torsdag 10 oktober

- 07.04 Avresa med tåg mot Gare de Lyon, Paris
- 11.36 Ankomst Gare de Lyon
- 12.30 Briefing på svenska ambassaden i Paris
- 14.15 Avfärd med buss till Grand Paris
- 15.00 Möte och besök på Grand Paris
- 18.00 Avfärd med metro till hotellet
- 20.00 Middag på inbjudan av svenska ambassaden med franska Miljö- och transportministeriets direktorat för finansiering av infrastruktur respektive utsläppsfrågor

Fredag 11 oktober

- 06.00 Avfärd med buss till Gare Montparnasse
- 06.43 Avfärd med TGV mot Toulouse
- 11.11 Ankomst till Gare de Toulouse-Matabiau
- 11.45 Möte med Environmental Aircraft Operations på Airbus
- 13.00 Lunch på inbjudan av Airbus
- 14.15 Fortsatt möte och besök på Airbus
- 17.00-18.00 Möte med vice borgmästare och särskild rådgivare i europeiska frågor och internationella partnerskap i Toulouse kommun

Lördag 12 oktober

Resa mot Sverige